

2021-09-17

Gem 2021/0086

Till
Socialdepartementet

God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa, SOU 2021:6

Sveriges läkarförbund har fått rubricerat betänkande på remiss och vill framföra följande synpunkter.

Sammanfattning

Sveriges läkarförbund tillstyrker förslaget att förtydliga primärvårdens ansvar för både fysisk och psykisk hälsa i lag.

Över lag är utredningens bedömningar kloka. Det behövs dock skarpare förslag för att säkerställa utredningens intention, det vill säga: bättre förutsättningar för ett jämlikt omhändertagande och därigenom på sikt en förbättrad psykisk hälsa.

De problemområden vi särskilt vill lyfta rör kontinuitet, fortbildning och kompetensförsörjning. Områden som även lyfts av Socialstyrelsen i "Uppföljning av omställningen till en mer nära vård 2020" – och vid många andra tillfällen tidigare.

Regionerna och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har inte lyckats lösa dessa problem. Därför behöver staten ta en mer aktiv roll för att säkerställa god och nära vård.

Utredningens bedömningar (kapitel inom parentes)

Här är våra förslag på konkreta åtgärder för att stärka utredningens bedömningar.

Rätt till fast läkare behöver fastställas i lag (6.2.1). Vi delar utredningens bedömning att kontinuitet är helt centralt för att vård vid psykisk ohälsa ska kunna bedrivas inom primärvården. Idag möter många patienter i stället hyrläkare.

Fortbildning behöver regleras (6.2.2/6.3.2/6.3.3). Läkarförbundets Fortbildningsenkät 2020 visar att endast hälften av specialistläkarna fått fortbildning om nya kunskapsstöd (6.3.2/6.3.3). I en annan enkät bland Läkarförbundets medlemmar uppgav mer än var tredje att de inte fått de förutsättningar de behöver för att hantera de nya uppdrag som primärvården fått

(6.2.2). Regeringen behöver här ta en mer aktiv roll och bland annat uppdra åt Socialstyrelsen att reglera fortbildning i föreskrift.

Staten behöver säkerställa att utbildning sker i tillräcklig omfattning (6.3.2). Vi delar utredningens bedömning rörande utbildning och kompetensförsörjning men en starkare statlig styrning behövs. Regionerna har redan idag, enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), skyldighet att tillhandahålla tillräckligt många utbildningsplatser för att läkare efter examen ska kunna erhålla legitimation och specialistkompetensbevis. Detta har inte skett och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har inte lyckats ta den samordnande roll som behövs. Detta har bidragit till brist på både specialistkompetenta psykiatriker och allmänläkare.

För att säkerställa att regionerna faktiskt ökar antalet utbildningstjänster och ser till att primärvårdens och kommunens personal har tillräcklig kompetens kommer det krävas ytterligare nationella initiativ.

Övriga funderingar kring förflyttning av ansvar till primärvården

Risk för gränsdragningsproblematik och att patienter bollas mellan de två nivåerna finns, och behöver nog följas upp vid genomförande av reformen.

En betydande del av vården utförs av läkare utan legitimation (underläkare och AT-läkare) och deras roll i primärvården behöver också beaktas.

Vänliga hälsningar

Sofia Rydgren Stale
Förbundsordförande
Sveriges läkarförbund

Sofia Karlsson
Utredare
Avdelning Politik och profession

sofia.e.karlsson@slf.se
Direkttelefon 08-790 3401